Bildiri No: **PB-039** **Doi:** 10.5606/phhb.dergisi.suppl2026.039

Parkinson Hastalarında Yaşam Kalitesi, Depresyon, Ankisyete ve Uyku Kalitesinin karşılaştırılması

Almas Aghayeva, Muhammed Yasir Aras, Fatma Nazlı Durmaz Çelik, Serhat Özkan

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Nöroloji Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

Amaç: Parkinson hastalığı motor bulguların yanı sıra bilişsel bozukluk, depresyon, anksiyete ve uyku problemleri gibi motor dışı belirtilerle seyreden ilerleyici bir nörodejeneratif bozukluktur. Bu belirtiler yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Çalışmamızda Parkinson hastaları ile sağlıklı bireyler arasında yaşam kalitesi, duygudurum ve uyku kalitesi karşılaştırılmıştır.

Yöntem: Çalışmaya 60 Parkinson hastası ve 60 sağlıklı kontrol dahil edildi. Bilişsel işlevler Montreal Bilişsel Değerlendirme (MoCA), yaşam kalitesi WHOQOL-BREF, uyku Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi (PSQI), duygudurum ise Beck Depresyon (BDI) ve Beck Anksiyete (BAI) ölçekleri ile değerlendirildi. Analizler SPSS v20.0 kullanılarak, Mann-Whitney U ve Ki-kare/Fisher testleri ile yapıldı; $p < 0.05$ anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Parkinson grubunun yaşı daha yüksekti (63.5'e karşı 45.2 yıl; $p < 0.001$) ve eğitim düzeyi daha düşüktü ($p < 0.001$). MoCA puanları hastalarda belirgin şekilde daha düşüktü (17.8'e karşı 25.2; $p < 0.001$). WHOQOL-BREF Fiziksel Sağlık (57.7'ye karşı 68.1; $p < 0.001$) ve Sosyal İlişkiler (68.3'e karşı 75.7; $p = 0.025$) alanlarında hastalar daha düşük puan aldı. Psikolojik ve Çevre alanlarında, PSQI ve BAI skorlarında fark bulunmadı ($p > 0.05$). BDI skorları ise hastalarda daha yüksekti (10.9'a karşı 6.7; $p = 0.002$).

Sonuç: Parkinson hastalarında bilişsel işlev bozukluğu, yaşam kalitesinde düşüş ve depresyon sağlıklı bireylere göre daha belirgindir. Bu sonuçlar, motor dışı semptomların kapsamlı yönetiminin önemini vurgulamakta ve sosyal katılım ile ruhsal iyilik halini destekleyen müdahalelerin geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.